

DOI 10.36074/logos-14.10.2022.56

ТВОРЧА РОБОТА ВИКЛАДАЧА КЛАСУ БАНДУРИ МИСТЕЦЬКИХ ШКІЛ ТА ПРЕЗЕНТАЦІЯ ЙОГО ДІЯЛЬНОСТІ ЗАСОБАМИ СУЧАСНИХ ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ

Вільгуцька Ольга Степанівна

Заслужений працівник культури України
викладач-методист

Львівська музична школа №1 ім. А. Кос-Анатольського

УКРАЇНА

Пріоритетом державного значення є інноваційний розвиток нашого суспільства. Чинником, що зумовлює якість життя країни, є спроможність і здатність запроваджувати інновації в різних сферах суспільного життя. Спільна робота креативних людей мистецької освіти сприяє появі і впровадженню інновацій на різних рівнях професійної діяльності. Саме через самовдосконалення та усвідомлення себе, як творця в педагогічному процесі, лежить шлях до майстерності. “Немає нічого нежиттєвого, є ідея про те, що існує тільки один спосіб успішного виконання будь-якої діяльності. Ці способи нескінченно різноманітні, як різноманітні людські здібності” (Б.М. Теплов). Адже кожен фахівець проходить цей шлях, спираючись на свій досвід і індивідуальні особливості і можливості. Сучасний викладач мистецьких шкіл повинен бути підготовлений до нової професійної ролі, вміти супроводжувати процес самопізнання і саморозвитку дитини сучасного світу, а також бути готовим до професійних технологій навчальної діяльності, а це інформатизація та комп’ютеризація.

Сучасна мистецька освіта невіддільна від застосування комп’ютерних технологій. Саме вони надають викладачеві мистецьких шкіл надзвичайно широкі можливості, організації процесу навчання, подання навчального матеріалу, що відповідають сучасним вимогам часу[1].

Стрімким розвитком, в основі якого лежать методика навчання та створення високохудожнього репертуару, удосконалення інструмента, характеризується сучасне мистецтво гри на бандурі. Одним із сучасних методів для формування творчих здібностей учнів бандуристів є імпровізація, знайомство з музикою, вміння підбирати на слух. Саме викладач, своїм прикладом показує і пропонує учням свої напрацювання у вигляді аранжувань та перекладів дитячих пісень, створення п’ес та інших музичних композицій для бандури [2]. Ритм сучасного життя встановлює свої умови для професійної діяльності кожної людини і викладач класу бандури не є виключенням. Не можна обійти увагою такі популяризації культури і мистецтва, як друковані видання та мережа Інтернет у час розвитку інформаційних технологій. Сучасна музична освіта невіддільна від застосування комп’ютерних технологій. Саме вони і надають викладачам мистецьких шкіл надзвичайно широкі можливості організації процесу навчання, та подання матеріалу, що відповідають вимогам часу і в цьому їм відводиться велика роль. Музика - масова глобальна система комунікації. Культура, мистецтво - це соціальні явища, які пронизують всі сфери життя людей. Відкрито нову сторінку, новий рівень у музичному житті

суспільства з появою спеціалізованих комп'ютерних програм, присторів для запису та обробки звукової інформації [3]. Щоб вміти досягати успіху у культурному розвитку на новому етапі, створені нові програми, нові системи комунікації для викладачів ДМШ. Також для вчителів створюються умови для інтеграції комп'ютерних технологій у процес фахової підготовки майбутніх педагогів мистецьких закладів, які володітимуть сучасними прогресивними технологіями. Презентація діяльності викладача має втілення, як у друкованому вигляді, так і вигляді презентацій, кліпів, слайд-шоу, онлайн концертів, виступів. Без звертання до праць науковців і вивчення творчого підходу до використання досвіду попередників, неможливе оновлення професійно-педагогічної діяльності викладача. Репертуарна проблема у педагогічній діяльності вчителя класу бандури - одна з найголовніших. Вона постає навіть перед досвідченими педагогами у пошуках нових, свіжих творів, які відповідають потребам сучасних учнів [4]. Однак, репертуар повинен бути не дуже складним та зрозумілим для учнів. Також ці твори повинні бути не лише технічно доступними для виконання учнями, але й мати художню цінність, здатність впливати на всебічний розвиток кожного учня-бандуриста і спонукати до художньо-естетичних переживань і активного мислення.

Музичні твори проходять певний нотний "переклад" - аранжування, упорядкування для даного інструмента [5]. Ефективності роботи викладача спеціальності бандура сприяє виникнення музичних і нотних редакторів, програм аранжувальників. Такі науковці як, Ю. Абаков, В.Вишинський, В.Луценко неодноразово звертались до питань сучасного аранжування та програмування, а також присвятили свої праці вивченню окремих програм аранжування та їх впровадження у навчальний процес. Саме застосування комп'ютерних технологій у мистецькому навчальному процесі сьогодення, стає не замінимим у професійній роботі викладача ДМШ. Завдяки використанню комп'ютерних програм, процес аранжування музичних творів став більш функціональним та різноманітним [3]. У своїй практиці я використовую нові сучасні технології. Прикладом цього є онлайн концерти, участь учнів в Міжнародних, Всеукраїнських онлайн конкурсах. Як викладач-методист вищої категорії працюю над упорядкуванням і вдосконалення педагогічного репертуару для учнів бандуристів ДМШ. Прикладом цього є онлайн концерт учнів-бандуристів мистецьких шкіл України «Граю моя бандуро!», де прозвучали авторські твори викладача методиста вищої категорії, Заслуженого працівника культури України Львівської ДДМШ№1 ім. А. Кос-Анатольського, онлайн-концерт "Грайте струни золоті", де прозвучали твори в моєму аранжуванні і апробовані на конкурсах усіх рівнів на Україні і за її межами.

Отже, презентаційна діяльність, яка спрямована на демонстрацію досягнень як педагога так і учня, посідає чільне місце в роботі викладача бандуриста і має в своєму арсеналі цілу низку комп'ютерних програм, які здатні забезпечити якісну ілюстрацію творчого і педагогічного здобутку педагога. Адже, займаючись аранжуванням, викладачі ДМШ можуть обрати ту програму, застосування якої, надасть у кінцевому варіанті очікуваний результат, а саме розвинути творчий потенціал, втілити свій задум, інтепретацію в музиці.

Саме творчість - це створення нових духовних цінностей. У формуванні духовності виняткового значення набуває мистецтво музики, мистецтво розуміння музичних, мистецьких творів, що дає змогу дивитися на систему виховання духовності через традиції рідного народу та історико-культурні джерела світового мистецтва. Бандура сьогодення повинна стати потужним

засобом відчуття приналежності до своєї національної культури у кожного молодого українця, завдяки своєму історичному значенню, виконавським можливостям, яскраво вираженому національному колориту й особливій доступності для сприймання юним слухачем.

Список використаних джерел:

- [1] Луценко В.В. Сучасне аранжування на комп'ютері. Музичний редактор "Sonar"/ В.В. Луценко. - Житомир: Вид-во ЖДУ ім. Івана Франка, 2005. - 250с.
  - [2] Гуменкова Т.Р. Українські національні традиції, як засіб формування духовно- моральної культури / Т.Р. Гуменкова. - 1998
  - [3] Рибніков О. Педагогічні умови формування готовності майбутніх вчителів музики до використання цифрового електронного музичного інструменталію у професійній діяльності/О. Рибніков. - Проблеми підготовки сучасного вчителя № 6 (2), 2012. – С.168 - 175.
  - [4] Броннікова Н. Мистецтво виконання на бандурі / Н. Броннікова// Шкільний світ № 40 (312), 2005. – С. 13-20
  - [5] Луценко В.В. Застосування комп'ютерних технологій у професійній підготовці майбутнього вчителя музики / В. В.Луценко. Вісник Житомирського державного університету імені Івана Франка (6), 2020. – С. 196-198. URL: <http://eprints.zu.edu.ua/2178/1/8rtf.pdf>
-